

Titulació	Tipus	Curs
Història	OP	4

Professor/a de contacte

Nom : Montserrat Jiménez Sureda

Correu electrònic : montserrat.jimenez@uab.cat

Equip docent

Montserrat Jiménez Sureda

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Per cursar amb profit l'assignatura, es recomana disposar d'uns coneixements generals d'història equivalents al nivell de batxillerat, així com d'una bona capacitat de comprensió lectora i d'expressió escrita. L'alumnat ha de ser capaç de llegir textos acadèmics i assagístics, identificar-ne les idees principals i participar en discussions argumentades sobre processos històrics.

Més enllà dels coneixements previs, es considera especialment important la curiositat intel·lectual, l'interès per comprendre les societats humanes en la seva complexitat i la disposició a formular preguntes sobre els grans problemes històrics que han configurat el món contemporani.

L'assignatura exigeix també una actitud de rigor i honestat acadèmica. S'espera de l'alumnat un compromís ferm amb l'autoria dels seus treballs, el respecte a les fonts i el rebuig de qualsevol forma de plagi o apropiació indeguda de materials elaborats per tercers.

Pel que fa a l'ús de les eines d'intel·ligència artificial, aquestes podran emprar-se únicament com a suport auxiliar per a tasques de consulta, orientació bibliogràfica, revisió lingüística o exploració inicial de temes. En cap cas no podran substituir el treball intel·lectual propi de l'estudiant ni ser utilitzades per generar totalment o parcialment treballs, exercicis, comentaris o altres activitats que hagin de ser objecte d'avaluació. L'alumnat haurà de garantir sempre que les idees, interpretacions i textos presentats són fruit de la seva pròpia reflexió i elaboració.

Aquesta assignatura no es planteja com un exercici de memorització de dades, dates o esdeveniments, sinó com una invitació a pensar històricament. Els grans temes de la història -el poder, la guerra, les revolucions, les desigualtats, les creences, les migracions, la construcció dels estats o les transformacions econòmiques i culturals- exigeixen capacitat d'anàlisi, sensibilitat davant la diversitat de les experiències humanes i voluntat de confrontar interpretacions diferents.

Per aquest motiu, es valoraran especialment la iniciativa intel·lectual, la lectura atenta de les fonts i dels textos

proposats, la capacitat de relacionar processos històrics de diferents èpoques i espais, així com la participació respectuosa i argumentada en els debats. L'objectiu no és només adquirir coneixements, sinó desenvolupar una mirada crítica i reflexiva sobre el passat que permeti comprendre millor els reptes del present.

L'estudi de la història implica una responsabilitat cívica i intel·lectual. Requereix respecte pels fets, consciència de la complexitat dels processos històrics i voluntat de sotmetre les pròpies opinions a l'examen de les evidències. Aquesta actitud és incompatible tant amb el plagi com amb la delegació del treball intel·lectual en eines automatitzades. La universitat és, abans que res, un espai de formació del criteri propi, i aquest només es pot construir mitjançant l'esforç personal, la lectura, la reflexió i el diàleg crític.

Objectius

Objectius de l'assignatura: Història i gènere a l'època moderna

L'assignatura *Història i gènere a l'època moderna* té com a objectiu principal introduir l'estudiantat en l'anàlisi dels processos històrics que van configurar les societats europees dels segles XV al XVIII des d'una perspectiva de gènere. Parteix de la constatació que la historiografia tradicional ha tendit a invisibilitzar amplis sectors de la població, especialment les dones i els infants, privilegiant una interpretació del passat centrada gairebé exclusivament en les experiències, actuacions i representacions masculines. Aquesta limitació ha generat visions parcials de la realitat històrica i ha dificultat la comprensió global de les societats humanes.

La incorporació de la perspectiva de gènere a l'anàlisi històrica no respon únicament a la voluntat de recuperar protagonistes tradicionalment exclosos dels relats convencionals, sinó també a l'exigència científica d'oferir interpretacions més completes, rigoroses i complexes dels processos històrics. En aquest sentit, l'assignatura pretén familiaritzar l'alumnat amb les aportacions de la història de les dones, la història de gènere i les noves perspectives historiogràfiques que han contribuït a renovar l'estudi de l'època moderna.

Mitjançant l'estudi de les relacions de poder, les identitats, les desigualtats socials, les formes de participació política, les experiències quotidianes, les representacions culturals i les construccions socials del sexe i del gènere, l'estudiantat desenvoluparà una comprensió crítica de les societats modernes i de la seva projecció sobre les realitats contemporànies.

En finalitzar l'assignatura, l'alumnat haurà de ser capaç de:

- Comprendre la naturalesa històrica de les relacions de gènere i identificar els factors polítics, socials, econòmics, culturals i religiosos que van intervenir en la seva configuració durant l'època moderna.
- Analitzar els principals fenòmens històrics dels segles XV al XVIII incorporant la perspectiva de gènere com a eina d'interpretació i comprensió dels processos socials.
- Reconèixer el paper desenvolupat per les dones i altres col·lectius tradicionalment invisibilitzats en la construcció de les societats modernes.
- Conèixer les principals problemàtiques, debats i línies de recerca de la història de les dones i de la història de gènere aplicades a l'època moderna.
- Analitzar críticament fonts històriques de diversa naturalesa per identificar-hi les representacions, experiències i relacions de gènere presents en les societats del passat.
- Desenvolupar la capacitat d'establir relacions entre passat i present, identificant les arrels històriques de moltes de les desigualtats, representacions i dinàmiques socials vigents en l'actualitat.
- Comprendre els mecanismes de construcció de les identitats de gènere i la seva relació amb altres categories d'anàlisi històrica com la classe social, l'edat, la religió, l'origen geogràfic o l'ètnia.
- Adquirir una visió comparada dels fenòmens històrics, evitant interpretacions simplistes o deterministes i assumint la complexitat inherent als processos socials.
- Familiaritzar-se amb la lectura crítica de textos històrics i historiogràfics, identificant-ne les tesis, els arguments i els marcs interpretatius.
- Desenvolupar la capacitat de formular preguntes històricament rellevants i d'elaborar explicacions fonamentades a partir de l'anàlisi de fonts, lectures i evidències.
- Millorar les competències de comunicació oral i escrita mitjançant la presentació rigorosa d'arguments i l'ús adequat dels conceptes propis de la disciplina històrica.
- Comprendre que tota interpretació històrica és una construcció intel·lectual susceptible de revisió i debat a partir de noves fonts, evidències i perspectives d'anàlisi.

- Reconèixer la diversitat d'experiències històriques i culturals que han configurat les societats humanes, fomentant actituds de respecte envers la pluralitat i el reconeixement de la igualtat jurídica i social de totes les persones.
- Desenvolupar una consciència crítica respecte dels usos públics de la història, de les memòries col·lectives i de les representacions del passat presents en els discursos polítics, culturals i mediàtics contemporanis.
- Assolir hàbits de treball intel·lectual basats en el rigor metodològic, la verificació de les fonts, la responsabilitat acadèmica i l'honestat científica.
- Aplicar correctament els principis de l'ètica acadèmica, respectant les normes de citació, autoria i ús responsable de la informació.
- Comprendre les potencialitats i les limitacions de les eines digitals i de la intel·ligència artificial aplicades a la recerca històrica, utilitzant-les de manera crítica i complementària.
- Consolidar una manera de pensar històricament caracteritzada per l'atenció al context, la valoració de l'evidència, la sensibilitat envers la complexitat dels processos humans i la disposició permanent a revisar les pròpies interpretacions.

En darrer terme, l'assignatura pretén contribuir a la formació de persones capaces d'interpretar críticament el món contemporani a partir del coneixement històric, conscients de la importància de les relacions de gènere en la configuració de les societats humanes i compromeses amb els valors del rigor intel·lectual, la responsabilitat acadèmica i el respecte a la diversitat.

Resultats d'aprenentatge

1. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
2. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
3. Utilitzar correctament el lèxic específic de la història.
4. Organitzar i planificar la cerca d'informació històrica.
5. Utilitzar els recursos informàtics propis de l'àmbit d'estudi de la història.
6. Aprendre de manera autònoma.
7. Comunicar-se tant oralment com per escrit en l'idioma propi o en una tercera llengua utilitzant la terminologia i les tècniques pròpies de la historiografia.
8. Reconèixer i posar en pràctica les habilitats per treballar en equip següents: compromís amb l'equip, hàbit de col·laboració, capacitat per incorporar-se a la resolució de problemes.
9. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions d'altres participants.
10. Reconèixer la diversitat i la multiculturalitat.
11. Analitzar les qüestions clau que permetin abordar l'estudi dels fenòmens històrics des d'una perspectiva de gènere.
12. Avaluar i resoldre críticament problemàtiques històriques pròpies de la història del gènere

Continguts

Temari de l'assignatura

Tema 1. Què significava ser dona a l'Antic Règim?

- Construccions socials del sexe i del gènere.
- Estatut jurídic, família i cicle vital.
- Diversitat d'experiències femenines.

Tema 2. Treball, economia i activitats productives

- La participació de les dones en l'economia moderna.
- Treball domèstic, artesanal, agrari i comercial.
- Invisibilització i reconeixement del treball femení.

Tema 3. Els fonaments d'una cosmovisió de gènere

- Antropologia, religió i pensament social.
- La tradició clàssica i cristiana.
- Natura, cos i diferència sexual.

Tema 4. Misogínia, filogínia i la qüestió de les dones

- Els discursos sobre la inferioritat i la superioritat femenines.
- La *Querelle des Femmes* i els seus debats.
- Representacions de la feminitat en la cultura moderna.

Tema 5. Utopies, distopies i models de gènere

- Femeninotopies i masculinotopies.
- Models ideals de dona i d'home.
- Literatura, educació i control social.

Tema 6. El Renaixement de les dones

- Humanisme i educació femenina.
- Escriptura, cultura i promoció intel·lectual de les dones.
- Nous espais de participació.

Tema 7. Reforma, Contrareforma i experiències religioses femenines

- Canvis confessionals i identitats de gènere.
- Monestirs, espiritualitat i misticisme.
- Control moral i disciplinament social.

Tema 8. Dones, gènere i expansió atlàntica

- La presència femenina en els territoris americans.
- Mestissatge, colonització i relacions de poder.
- Experiències de dones indígenes, europees i africanes.

Tema 9. Les dones en la cultura barroca

- Representacions artístiques i literàries.
- Poder, sociabilitat i cultura cortesana.
- Espiritualitat, emocions i vida quotidiana.

Tema 10. La Il·lustració i els límits de l'emancipació femenina

- Reformisme i educació.
- «Tot per al poble, però sense el poble»: dones i exclusió política.
- Continuïtats i canvis a les portes de la contemporaneïtat.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Classes teòriques	39	1,56	3, 10, 11
Tutories	15	0,6	
Redacció de treballs, exposicions orals, treball en equip	25	1	1, 4, 5, 7, 8, 9, 10
Estudi individual per la preparació de la matèria	50	2	4, 5, 6, 11

Metodologia docent i activitats formatives

L'aprenentatge en aquesta assignatura es fonamenta en la participació activa i continuada de l'estudiantat en el conjunt d'activitats docents programades. Atès que es tracta d'una assignatura impartida en una universitat presencial, l'assistència regular a classe constitueix un element essencial del procés formatiu. Les sessions presencials no es limiten a la transmissió de continguts, sinó que esdevenen espais d'anàlisi, debat, reflexió compartida, contrast d'idees i construcció col·lectiva del coneixement que complementen i enriqueixen l'estudi individual.

L'assignatura combinarà classes teòriques i activitats pràctiques, tant individuals com col·lectives. Les sessions teòriques permetran abordar els continguts fonamentals del programa, mentre que les activitats pràctiques afavoriran l'aplicació dels coneixements adquirits, el desenvolupament de la capacitat crítica i la familiarització amb les metodologies pròpies de la disciplina històrica.

Les activitats formatives inclouran:

- Assistència i participació activa en les classes teòriques dirigides pel professorat.
- Participació en seminaris, debats i altres activitats desenvolupades a l'aula.
- Lectura, anàlisi i discussió de textos, fonts històriques i materials de treball.
- Elaboració de comentaris crítics, exercicis d'anàlisi històrica i altres activitats acadèmiques.
- Preparació i realització de presentacions orals individuals o en grup.
- Participació en activitats pràctiques i col·laboratives vinculades als continguts de l'assignatura.
- Estudi personal i preparació de les diferents proves d'avaluació.

En l'àmbit de les activitats pràctiques individualitzades, l'estudiantat haurà de realitzar la lectura comprensiva d'una obra o conjunt de textos que serà assignat pel professorat. A partir d'aquesta lectura, haurà de desenvolupar una reflexió crítica que podrà ser objecte d'avaluació mitjançant preguntes específiques en les proves escrites de l'assignatura. Igualment, cada estudiant haurà d'elaborar un treball acadèmic relacionat amb els continguts del curs, que haurà de ser presentat i defensat oralment a l'aula en la data que s'estableixi.

Amb la finalitat d'afavorir el seguiment continuat de l'assignatura i la participació efectiva de l'alumnat, el professorat podrà realitzar controls d'assistència de manera puntual al llarg del semestre. Així mateix, es podran programar activitats pràctiques, exercicis col·laboratius, debats o altres dinàmiques docents amb incidència en l'avaluació continuada que es desenvoluparan durant les sessions presencials.

L'avaluació continuada exigeix el compliment dels terminis establerts per al lliurament de les diferents evidències d'aprenentatge. Tots els treballs, exercicis, comentaris, presentacions o qualsevol altra activitat avaluable hauran de ser lliurats dins dels terminis fixats i, en qualsevol cas, abans de la finalització del període docent. Amb caràcter general, no s'acceptaran activitats presentades fora de termini, excepte en situacions excepcionals degudament justificades i acreditades documentalment.

Pel que fa a les proves escrites presencials, l'assistència és obligatòria. La no compareixença només podrà ser considerada justificable en circumstàncies greus i sobrevingudes, degudament acreditades mitjançant documentació oficial, com ara malalties, accidents, hospitalitzacions o altres causes de força major. Les incompatibilitats d'agenda, els desplaçaments particulars o altres circumstàncies ordinàries no constituïran, amb caràcter general, una causa suficient de justificació.

Finalment, amb l'objectiu de contribuir a la millora contínua de la qualitat docent, es reservaran aproximadament quinze minuts d'una sessió lectiva, d'acord amb el calendari establert pel centre i la titulació, perquè l'estudiantat pugui respondre les enquestes institucionals d'avaluació de l'activitat docent del professorat i de l'assignatura. La participació en aquestes enquestes és voluntària, si bé es considera una contribució valuosa als processos de millora dels ensenyaments universitaris.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exposicions orals, participació activa a la classe	20%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
Proves escrites teoria	60% (30% + 30 %)	2	0,08	2, 3, 7, 11, 12
Treballs	20 %	2	0,08	1, 2, 3, 7

Sistema d'avaluació

Avaluació continuada

L'avaluació continuada es fonamenta en el seguiment regular del procés d'aprenentatge de l'estudiantat i combina diferents instruments d'avaluació amb la finalitat de valorar tant l'adquisició de coneixements com el desenvolupament de competències analítiques, crítiques i comunicatives.

La qualificació final s'obtindrà a partir dels següents mòduls:

- Proves escrites de continguts: 60% de la nota final, distribuït en dues proves parcials amb un valor del 30% cadascuna.
- Treball acadèmic de caràcter bibliogràfic: 20% de la nota final. Aquest treball haurà de ser elaborat individualment i exposat oralment a classe en les dates establertes pel professorat.
- Lectura, reflexió crítica i exposició oral: 20% de la nota final. L'estudiantat haurà de realitzar la lectura d'una obra o conjunt de textos assignats pel professorat, demostrar-ne la comprensió i la capacitat de reflexió crítica mitjançant preguntes específiques en les proves escrites i participar en les activitats de discussió o exposició que es determinin.

Les activitats d'avaluació es distribuïran al llarg del semestre i les seves dates seran comunicades amb l'antelació suficient. L'alumnat tindrà dret a revisar totes les qualificacions obtingudes i serà informat dels procediments i terminis de revisió a través dels canals institucionals corresponents.

Avaluació única

L'estudiantat que s'aculli a la modalitat d'avaluació única serà avaluat mitjançant els següents instruments:

- Examen global de l'assignatura: 60% de la nota final.
- Gravació d'una exposició oral sobre un tema acordat amb la professora: 20% de la nota final.
- Treball acadèmic escrit, prèviament acordat amb la professora: 20% de la nota final.

Totes les activitats corresponents a aquesta modalitat hauran de ser lliurades o realitzades en la data que estableixi el professorat, que, amb caràcter general, coincidirà amb la data oficial fixada per a l'avaluació única.

Observacions generals

L'assignatura s'entendrà superada quan l'estudiant obtingui una qualificació final igual o superior a 5 punts sobre 10.

La qualificació de «No avaluable» s'atorgarà a l'estudiant que no hagi realitzat activitats d'avaluació que representin més del 30% de la qualificació total de l'assignatura. L'alumnat qualificat com a No Avaluable no tindrà dret a presentar-se al procés de recuperació.

L'alumnat tindrà dret a revisar els resultats de totes les proves i activitats avaluatives realitzades.

Es tindran en consideració aquelles situacions particulars que, degudament justificades i acreditades

documentalment, requereixin un tractament específic d'acord amb la normativa vigent.

Honestedat acadèmica i ús de la intel·ligència artificial

Qualsevol irregularitat comesa en una activitat d'avaluació que pugui comportar una alteració significativa de la qualificació serà considerada una falta greu d'honestedat acadèmica. En aquests casos, l'activitat afectada serà qualificada amb un 0 (zero). La reiteració d'irregularitats en diferents activitats comportarà la qualificació final de 0 (zero) a l'assignatura, sens perjudici de les mesures disciplinàries que la universitat pugui adoptar.

En aquesta assignatura es permet l'ús d'eines d'intel·ligència artificial com a suport auxiliar per a tasques de cerca bibliogràfica, localització d'informació, revisió lingüística o traducció de textos. També es podran utilitzar en el procés de preparació dels treballs acadèmics, sempre que l'estudiant indiqui de manera explícita i transparent quines parts del treball han estat elaborades amb l'ajut d'aquestes eines i que la contribució pròpia sigui substancial i majoritària en el resultat final presentat.

La manca de transparència en la utilització d'eines d'intel·ligència artificial serà considerada una vulneració dels principis d'honestedat acadèmica i comportarà la qualificació de 0 (zero) en l'activitat corresponent.

Recuperació

Per tenir dret a la recuperació, l'estudiantat haurà d'haver estat prèviament avaluat en activitats que representin, com a mínim, dues tercers parts de la qualificació total de l'assignatura en la modalitat d'avaluació continuada. En el cas de l'avaluació única, caldrà haver realitzat i lliurat totes les activitats previstes.

Podran quedar excloses del procés de recuperació aquelles activitats que, per la seva naturalesa, no siguin recuperables, com ara exposicions orals, treballs en grup o activitats vinculades directament a la dinàmica docent desenvolupada a l'aula.

La recuperació consistirà en una prova global de la matèria impartida durant el curs i tindrà lloc en la data oficialment establerta per la Facultat.

La qualificació màxima que es podrà obtenir mitjançant el procediment de recuperació serà de 5 punts sobre 10 (Aprovat). La recuperació té com a finalitat permetre superar l'assignatura a l'estudiantat que no hagi assolit els requisits mínims durant el procés ordinari d'avaluació i, en cap cas, podrà utilitzar-se per millorar la qualificació d'aquells estudiants que ja hagin superat l'assignatura.

En relació amb els criteris de qualificació i les condicions d'accés a les proves de recuperació, es fa constar que aquesta qualificació no arriba al llindar mínim establert per la mitjana de l'avaluació continuada necessari per poder optar a la corresponent prova de recuperació. Així mateix, es recorda expressament que, d'acord amb la normativa acadèmica vigent de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), concretament en allò establert a l'article 261.3, la qualificació màxima susceptible de ser obtinguda en el procés de recuperació no pot ser superior a 3,5.

Pel que fa als estudiants d'intercanvi / Erasmus que desitgin avançar la realització d'una prova d'avaluació, s'estableix que hauran de presentar obligatòriament al professor responsable un document oficial emès per la seva universitat d'origen en el qual es justifiqui de manera explícita la necessitat de sol·licitar l'avançament de l'examen corresponent.

Finalment, en relació amb el règim de recuperació aplicable en el marc de l'avaluació única, i en els supòsits en què no existeixin diferències substancials respecte al sistema d'avaluació continuada, s'indica que s'aplicarà el mateix sistema de recuperació que el previst per a l'avaluació continuada.

Bibliografia

Obres generals de referència

- AA. DD. *El lugar de las mujeres en la historia*. València: Universitat de València, 2023.
- AA. DD. *Historia de las mujeres. Una historia propia*. Barcelona: Crítica, 1991.

- AA. DD. *Historia de las mujeres en Occidente*. Madrid: Taurus, 2006.
- AA. DD. *Historia y género. Las mujeres en la Europa Moderna y Contemporánea*. València: Alfons el Magnànim, 1990.
- FAURÉ, Christine. *Enciclopedia histórica y política de las mujeres*. Madrid: Akal, 2010.
- MORANT, Isabel (dir.). *Historia de las mujeres en España y América Latina*. Madrid: Cátedra, 2006.
- SEGURA GRAÍÑO, Cristina. *Diccionario de mujeres en la historia*. Madrid: Espasa, 1998.

Lectures especialitzades

- JIMÉNEZ SUREDA, Montserrat. *L'accés de les dones a les professions sanitàries al llarg de la història*. Bellaterra: Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, 2021.
- JIMÉNEZ SUREDA, Montserrat. *Les bruixes. Del feminicidi històric a la icona social*. Bellaterra: Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, 2021.
- JIMÉNEZ SUREDA, Montserrat. *Manual d'Història de la Dona*. Bellaterra: Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, 2021.
- JIMÉNEZ SUREDA, Montserrat. «La mujer en la esfera laboral a lo largo de la historia». *Manuscrits*, 27 (2009), p. 21-49.
- JIMÉNEZ SUREDA, Montserrat. «La mujer ideal es, realmente, la otra. Alteridades femeninas y relato histórico». *e-Humanista*, 57 (2024).
- JIMÉNEZ SUREDA, Montserrat. «La situació femenina en l'Antic Règim». *Revista de Catalunya*, 174 (2002), p. 25-52.

Programari

Aquesta assignatura no requereix l'ús de programari específic d'aprenentatge o de treball més enllà de les eines digitals bàsiques de suport institucional (campus virtual, processador de textos i recursos bibliogràfics en línia). El desenvolupament dels continguts i de les activitats d'avaluació es fonamenta principalment en la lectura, l'anàlisi crítica i la discussió de textos, així com en la producció escrita i oral de l'estudiantat.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt